

DESTIA OY, YHTEISLUVAN MUUTOSHAKEMUS JA ALOITUSLUPAHAKEMUS, KALLIOKIVIAINEKSEN OTTO, FOCUS-ALUE, TUUSULA

ASIA

Päätös jättää tutkimatta maa-aineslain (555/1981, MAL) 16 §:n mukainen hakemus otto- ja louhintatoiminnan laajentamiseksi hakemuksessa esitetyllä tavalla. Päätös sisältää ratkaisun jättää tutkimatta samaa hakemusta koskeva maa-aineslain 21 §:n mukainen hakemus.

Lisäksi päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 16 §:n mukaisen hakemuksen sijasta oikeasta lupahakemusmenettelystä maa-ainesten otto- ja louhintatoiminnan laajentamiseksi hakemuksessa esitetyllä tavalla.

HAKIJA

Destia Oy (Y-tunnus 2163026-3)
Firdonkatu 2 T 151
00520 Helsinki
P. +358 (0)20 444 11
www.destia.fi

HAKEMUSTA KOSKEVA KIINTEISTÖ

Hakemus koskee kiinteistöä Kaura 858-411-4-351/4. Kiinteistö on yksityisomistuksessa (Maanmittauslaitoksen kiinteistötietopalvelu 12.2.2025).

Kiinteistö sijoittuu Tuusulan kunnan Ruotsinkylään ns. Focus-alueelle.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-aineslain 7 §:n perusteella maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014, YSA) 2 §:n kohdan 6 perusteella ympäristölupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta).

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 27.11.2024.

ALUEELLA VIREILLÄ OLEVA LUNASTUSTOIMITUS

Ympäristöministeriö on päätöksellään 17.9.2020 (Dnro VH/3860/2019) myöntänyt maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 99 §:n 1 momentin nojalla Tuusulan kunnalle lunastusluvan noin 14,9 hehtaarin suuruisen määräalan kiinteistöstä Kaura kiinteistötunnus 858-411-4-351 ja noin 23,6 hehtaarin suuruisen määräalan kiin-

teistöstä Huhtarihi II kiinteistötunnus 858-411-18-43 lunastukseen. Ympäristöministeriö on myöntänyt lisäksi Tuusulan kunnalle kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 58 §:n nojalla luvan lunastettavan alueen ennakkohaltuunottoon siltä osin kuin aluetta tarvitaan Kehä IV liikennealueeseen ja sen rakentamista varten tarvittavaan alueeseen.

Lunastusluvasta on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt ympäristöministeriön myöntämästä lunastettavaa aluetta koskevasta ennakkohaltuunottoluvasta tehdyn täytäntöönpanokieltovaatimuksen päätöksellä 16.3.2021 (H1081/2021). Edelleen Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellä 21.10.2022 (H5863/2022) hylännyt ympäristöministeriön lunastuslupapäätöksestä tehdyt valitukset ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset.

Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä 21.10.2022 (H5863/2022) on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisussa KHO 2023:90 hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei ole muutettu.

Nyt käsillä olevan hakemuksen mukainen alue sijoittuu lunastuslupaa koskevalle alueelle.

Lisäksi aluetta koskien on vireillä Maanmittauslaitoksella lunastustoimitus (Maanmittauslaitoksen kiinteistötietopalvelu rasiustodistus 12.2.2025 rekisteriyksikkö 858-411-4-351).

YHTEISLUPAPÄÄTÖS, JOHON HAETAAN MUUTOSTA

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on myöntänyt kokouksessaan 19.4.2022 § 46 maa-aines- ja ympäristöluvan (yhteislupa) Destia oy:lle Tuusulan tilalle 858-411-4-351/4. Kyseessä on kalliokiviaineksen otto-, louhinta- ja murskaustoiminta. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 10.7.2024 (979/2024) hylännyt yhteisluvasta tehdyn valituksen. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä ei ole haettu valituslupaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joten yhteislupa on tullut lainvoimaiseksi.

Yhteisluvan 19.4.2022 § 46 lupamääräyksessä 1 määrätään seuraavasti: *”Lupa koskee lupahakemuksessa esitettyä 6,91 hehtaarin ottamis- ja ottoaluetta ja 650 000 m³tr kalliokiviaineksen kiinteistöllä 858-411-4-351/4 ottoa pois lukien lainvoimaisessa osayleiskaavassa merkittyä liikennealuetta (L).*

Lupa koskee lupahakemuksia koskevalla alueella olevan kiven louhintaa ja murskausta. Tällä ympäristöluvalla ei saa murskata ottamisalueen ulkopuolelta tuotavaa kiviainesta.

Toiminnanharjoittaja vastaa kaikista toiminnan tarvitsemista muista viranomaisluvista ja -hyväksymisistä siten, kun Fingrid oyj ja Finavia oyj ovat lausunnoissaan esittäneet. (MAL 11 §, YSL 12 §, 27 §, YSL 52 §)”

HAKEMUS

Destia Oy pyytää Keski-Uudenmaan ympäristökeskusta muuttamaan kiinteistölle Kaura 858-411-4-351 myönnetyn maa-aineslupan lupamääräystä 1 siten, että kalliota voidaan ottaa alkuperäisen ottamissuunnitelman mukaisesti myös lainvoimaiseen osayleiskaavaan merkityllä liikennealueella (L).

Muutettu lupamääräys kuuluisi tällöin seuraavasti:

1. Lupa koskee lupahakemuksessa esitettyä 6,91 hehtaarin ottamis- ja ottoaluetta ja 650 000 m³ ktr kalliokiviaineksen ottoa kiinteistöllä 858-411-4-351/4.

Perustelut

Muutosta haetaan maa-aineslain 16 §:ään perustuen. Sen mukaan: *”... Lupaviranomainen voi luvan voimassaoloaikana antaa päätöksellään suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisten asemaan tai luonnonolosuhteisiin.”*

Destian lupahakemuksessa L-alue on esitetty louhittavaksi ja sen louhiminen on sisältynyt kaikkiin lupaprosessin aikana tehtyihin selvityksiin, mm. meluselvitys. L-alueen louhinta on sisältynyt myös kaikkiin asianosaisten kuulemisiin ja lausuntojen antamisiin.

Hakija viittaa Tuusulan kunnanhallituksen lausuntoon 15.3.2021 § 96 ja lausuntoon antamaansa vastineeseen 7.5.2021. Destia on vastineessaan halunnut tehdä sujuvaa yhteistyötä Tuusulan kunnan kanssa ja siksi joutanut siinä, että L-alueen louhinta voitaisiin jättää louhinnan ulkopuolelle. Käytännössä L-alueen poisto Destian ottamissuunnitelmasta kuitenkin vaikeuttaa ottamistoimintaa mm. sillä lailla, että kuljetusliikenne on suunniteltu ohjattavaksi ottamisalueen eteläkulman eli L-alueen kautta ja myöhemmässä vaiheessa L-alueelta edelleen kehätien L-aluevarauksen linjaa pitkin. L-alueen louhimatta jättäminen vaikeuttaa tulevaisuudessa myös kehätien IV linjaa pitkin tehtävän työmaatien rakentamista. Työmaatie palvelee Focus-alueen muitakin louhintahankkeita.

Tuusulan kunnan kanssa käytyihin keskusteluihin perustuen Destian käsitys on, että myös Tuusulan kunta puoltaa L-alueen louhintaa, kunhan louhinnan korkotaksot eivät ole ristiriidassa olemassa olevien suunnitelmien kanssa. Destia on keskusteluiden pohjalta päivittänyt suunnitelmapiirustuksensa.

Tuusulan kunnanhallituksen lausunnossa 15.3.2021 § 96 viitattiin myös tukitoiminta-alueen sijaintiin L-alueella. Tukitoimintojen alue on tilapäinen maanpäällinen rakenne ja se on helposti siirrettävissä, mikäli kehä IV:n rakentaminen alkaa Destian lupakauden aikana. Destia sitoutuu siirtämään tukitoiminta-alueensa L-alueen ulkopuolelle, mikäli kehä IV:n rakentaminen alkaa Destian lupakauden aikana.

Osayleiskaavaan merkitty L-alue tullaan joka tapauksessa louhimaan sekä maantien 152 aluevarausuunnitelmaan että Focus-alueen osayleiskaavaan perustuen. Haettu muutos on siten maankäytön suunnitelmien mukainen.

Kaiken kaikkiaan esitetty muutos on vähäinen lupakokonaisuuteen nähden.

Arvio toiminnan ympäristövaikutuksista

Lupamääräyksen 1 tarkoittama eteläkulma (L-alue) on sisältynyt alkuperäiseen ottamissuunnitelmaan koko luvan käsittelyn ajan ja kyseinen alue on poistettu luvasta vasta lupapäätöksen yhteydessä. Näin ollen meluselvitys ja muut ympäristövaikutusten arvioinnit sekä asianosaisten kuuleminen ja lausuntojen antaminen on tehty siten, että L-alueen louhinta sisältyy niihin.

Esitetyllä muutoksella ei ole oleellisia ympäristövaikutuksia kokonaisuuteen nähden, lainvoimaiset lupamääräykset huomioon ottaen. Esitetty muutos ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisten asemaan tai luonnonolosuhteisiin.

L-alueen louhimisesta on joka tapauksessa päätetty sekä maantien 152 aluevarausuunnitelmassa että Focus-alueen osayleiskaavassa. Destian ottosuunnitelmassa esitetyt korkotasot ovat yhdenmukaisia tiesuunnitelman ja osayleiskaavan kanssa.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Destia Oy hakee maa-aineslain 21 § mukaista lupaa aloittaa toiminta muutetun lupapäätöksen mukaisesti ennen muutosta koskevan päätöksen lainvoimaisuutta.

Haettu muutos on vähäinen eikä se lisää ympäristövaikutuksia olemassa olevaan toimintaan nähden eikä vaikuta asianosaisten asemaan tai luonnonolosuhteisiin. Alue, jota esitetty muutos koskee, tullaan joka tapauksessa louhimaan muiden suunnitelmien nojalla eli sen maankäytöstä on päätetty muiden suunnitelmien yhteydessä.

Hakija katsoo, että toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Hakija esittää aloittamisluvan vakuuden suuruudeksi 2000 euroa.

ASIAN KÄSITTELY

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on täydennyspyynnössä 19.12.2024 ja sähköpostiviestissä 21.1.2025 neuvonut Destia Oy:tä oikeasta lupahakemusmenettelystä maa-aineslain 16 §:n mukaisen hakemuksen sijasta. Destia Oy ei ole kuitenkaan peruuttanut maa-aineslain 16 §:n mukaista hakemusta, vaan vaatinut saada asiaan valituskelpoisen päätöksen. Destia Oy ei ole myöskään ilmoittanut aikooko se hakea muutosta yhteislupaan oikeassa lupahakemusmenettelyssä.

ASIAN RATKAISU

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää:

- jättää tutkimatta Destia oy:n maa-aineslain 16 §:n mukaisen hakemuksen maa-ainesten otto- ja louhintatoiminnan laajentamiseksi osayleiskaavaan merkitylle liikennealueelle (L) Tuusulan tilalla 858-411-4-351/4;
- jättää tutkimatta Destia oy:n samaa hakemusta koskevan maa-aineslain 21 §:n mukaisen hakemuksen ja;
- neuvoa Destia oy:tä hakemaan maa-aineslain 4 §:n mukaista maa-aineslupaa ja ympäristölupa- ja ympäristönsuojelulain 29 §:n nojalla eli käytännössä uutta yhteislupapäätöstä, mikäli Destia oy haluaa, että luvan myöntämisen edellytykset tutkitaan otto- ja louhintatoiminnan laajentamiseksi osayleiskaavaan merkitylle liikennealueelle (L) Tuusulan tilalla 858-411-4-351/4. Hakemus käsiteltäisiin ja siitä tehtäisiin ratkaisu siinä tapauksessa maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n tarkoittamassa yhteiskäsittelyssä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Oikeusohjeet maa-aineslaissa

Maa-aineslain (555/1981, MAL) 4 §:n 1 momentin mukaan laissa tarkoitettuun aineiden ottamiseen on saatava lupa. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä maa-aineslupan hakemismenettelystä ja hakemuksessa esitettävistä tiedoista.

Maa-aineslain 4 a §:n mukaan aineiden ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Jos lupa-asiaa käsiteltäessä ilmenee, että hanketta varten on tarpeen myös ympäristönsuojelulain mukainen lupa, luvan hakijan on lupaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa tehtävä ympäristölupahakemus. Muussa tapauksessa vireillä oleva lupahakemus voidaan jättää tutkimatta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun asian käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 42–45, 84–86 ja 96 §:ssä säädetään. Lisäksi käsittelyssä noudatetaan, mitä tämän lain 7 §:n 2 momentissa säädetään lausunnon pyytämisestä.

Maa-aineslain 3 §:ssä säädetään maa-ainesten ottamisen rajoituksista. Sen mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luononesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on edellä

mainitun lisäksi katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Ottamispaikat on maa-aineslain (3.4 §) mukaan sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 5 §:n mukaan lupaa haettaessa on aineiden ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen.

Lupa aineiden ottamiseen on maa-aineslain 6.1 §:n mukaan myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Alueella, jolla on voimassa toimenpiderajoitus yleiskaavan tai asemakaavan laatimista tai muuttamista varten, lupa voidaan myöntää, jollei ottaminen tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle tai muuttamiselle, turmele kaupunki- tai maisemakuvaa eikä muutenkaan ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia, päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Maa-aineslain 16 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi luvan voimassaoloaikana antaa päätöksellään suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin.

Maa-aineslain 21 §:n mukaan maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Lupaviranomainen voi kuitenkin perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että aineiden ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon.

Oikeusohjeet ympäristönsuojelulaissa

Ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 27 §:n ja ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7c mukaan kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää, on ympäristöluvanvaraista toimintaa.

Ympäristönsuojelulain 29 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvanvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa. Toiminnan muutos on aina olennainen, jos toimintansa seurauksena muuttuu direktiivilaitoksen toiminnaksi.

Ympäristönsuojelulain 29 §:n 2 momentin mukaan luvan ja toiminnan 1 momentissa tarkoitettua muuttamista koskevaan hakemukseen sovelletaan 39 §:ää ja asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään. Direktiivilaitoksen toiminnan muuttamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan kuitenkin 5 ja 8 lukua, jos muuttamisesta saattaa aiheutua merkittäviä ihmisten terveyteen tai ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää ympäristölupaa ja maa-ainelain (555/1981) mukaista lupaa, niitä koskevat lupahakemukset on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Jos lupa-asiaa käsiteltäessä ilmenee, että toimintaa varten on tarpeen myös maa-ainelain mukainen lupa, luvan hakijan on lupaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa tehtävä maa-ainelain mukainen lupahakemus. Muussa tapauksessa vireillä oleva lupahakemus voidaan jättää tutkimatta.

Tosiseikat ja johtopäätökset

Tilalla 858-411-4-351/4 on lainvoimainen maa-ainelain (555/1981, MAL) ja ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) nojalla annettu yhteislupa (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 19.4.2022 § 46) kalliokiviaineksen otto-, louhinta- ja murskaustoiminnalle. Yhteisluvan lupamääräys 1 rajaa lainvoimaisessa osayleiskaavassa merkityn liikennealueen (L) eli suunnitellun Kehä IV:n liikennealueen ottamis- ja ottoalueen ulkopuolelle.

Tämän päätöksen ratkaisussa on kysymys siitä, onko maa-ainelain 16.2 §:n mukainen hakemusmenettely oikea menettely, jolla otto- ja louhintatoimintaan voitaisiin hakea muutosta lainvoimaiseen yhteislupaan nähden siten, että toiminta voitaisiin laajentaa lupamääräyksestä 1 poiketen osayleiskaavaan merkitylle liikennealueelle (L).

Toiminnanharjoittajaa on 19.12.2024 ja 21.1.2025 Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimesta neuvottu otto- ja louhintatoiminnan laajentamiseksi osayleis-

kaavaan merkitylle liikennealueelle (L) toimittamaan Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen maa-aineslain 16 §:n mukaisen hakemuksen sijasta maa-aineslain 4 §:n mukaisen lupahakemuksen ja hakemaan ympäristölupaan muutosta eli käytännössä hakemaan uutta yhteislupapäätöstä. Toiminnanharjoittaja ei ole kuitenkaan peruuttanut maa-aineslain 16 §:n mukaista hakemusta, vaan pyytänyt saada asiaan valituskelpoisen päätöksen Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalta. Toiminnanharjoittaja ei ole myöskään ilmoittanut aikooko se hakea muutosta yhteislupaan Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan oikeaksi katsomassa lupamenetelyssä.

Osayleiskaavassa merkitty liikennealue (L) käsittää varsinaisesta ottoalueesta noin 6000 m² (0,6 ha). Yhteisluvan mukainen ottamis- ja ottoalueen pinta-ala on 6,91 ha ja otettava määrä 650 000 m³tr poislukien liikennealue (L). Destia oy:n 27.11.2024 Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen toimittamien suunnitelmapiirustusten perusteella varsinainen ottoalue olisi 5,31 ha ja otettava ainesten määrä 600 000 m³tr. Nämä suunnitelmapiirustukset sisältävät oton liikennealueelta (L). Lainvoimaisen yhteisluvan sallimaan varsinaiseen ottoalueeseen haetaan siten pinta-alaltaan noin 10 %:n laajennusta. Maanpinnan korkeusasema vaihtelee tällä laajennusalueella noin +49...+57 välillä ja ottoa olisi alueella tarkoitus tehdä pohjatasolle +44.

Osayleiskaavan mukainen liikennealue (L) sijoittuu yhteisluvan mukaisen ottoalueen eteläpuolelle ja lähimmät asuin- ja vapaa-ajankiinteistöt sijaitsevat yhteisluvan mukaisen ottoalueen rajasta alle 500 metrin etäisyydellä kaakon suunnalla. Jos osayleiskaavan mukainen liikennealue (L) tulisi osaksi ottoaluetta, lähenisi ottoalueen raja tällöin asuin- ja vapaa-ajanasutukseen nähden enimmillään noin 70 metriä. Tätä voidaan pitää merkittävänä etäisyyden lähentymisenä tarkasteltaessa toiminnan vaikutuksia alle 500 metrin etäisyyksillä. Toiminnan vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa voidaan tulkinta-apuna käyttää myös kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annettua valtioneuvoston asetusta (800/2010, MURAUUS-asetus), jossa alle 500 metrin etäisyyttä pidetään kriittisenä toimintojen vaikutusten kannalta.

Haettavan toiminnan laajennuksen sijoittumisen vuoksi lisääntyvät ympäristövaikutukset, kuten melu, pöly ja tärinä, kohdistuisivat etenkin kyseiselle kaakon suunnalla olevalle lähimmälle asutukselle. Lisäksi toiminnan laajentaminen luvan mukaisesta voisi lisätä esimerkiksi meluvaikutuksia myös muilla ilmansuunnilla olevilla melulle alttiilla kohteilla.

Toiminnan laajentamisella on siten myös vaikutuksia asianosaisten oikeuteen ja etuun. Asianosaisilla on ollut lainvoimaisen yhteislupapäätöksen perusteella oikeus olettaa, että lupapäätöksen mukaisesti toimitaan. Ottoalueesta kaakon suunnalla oleva asutus on voinut lisäksi olettaa ottotoiminnan sijoittuvan kauemmas asutuksesta yhteisluvan lupamääräyksen 1 mukaisesti.

Lisäksi haettava toiminnan laajennus sijoittuu kokonaisuudessaan lainvoimaisen osayleiskaavan mukaiselle liikennealueelle (L), jolle ympäristöministeriö on eräiden muiden alueiden ohella myöntänyt Tuusulan kunnalle lunastuslupan. Lunastuslupa on lainvoimainen ja lunastustoimitus on vireillä Maanmittauslaitoksella.

Viitaten edellä olevaan haettua otto- ja louhinta-alueen laajentamista lainvoimaisen yhteisluvan sallimasta ei voida pitää tässä tapauksessa maa-aineslain 16.2 §:n tarkoittamana vähäisenä muutoksena. Toiminnan laajentumisesta sekä otto- ja louhinta-alueen rajan siirtymisestä lähemmäs asutusta voi aiheutua sellaisia olennaisia haitallisia vaikutuksia asutukselle ja ympäristölle, jotka on tutkittava maa-aineslain 4 §:n mukaisessa lupamenettelyssä. Haetulla toiminnan muutoksella on sen sijainti ja laajuus huomioon ottaen vaikutuksia myös asianosaisten asemaan ja luonnonolosuhteisiin. Lisäksi toiminnan sijoittumisen edellytykset lainvoimaisen osayleiskaavan kannalta on harkittava maa-aineslain 4 §:n mukaisessa lupamenettelyssä. Tulkintaa maa-aineslain 4 §:n tarkoittaman luvan tarpeesta saman lain 16 §:n mukaisen menettelyn sijaan tukee myös hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi maa-aineslain muuttamisesta (HE 110/2004 vp) olevat kyseisen 16 §:n pykäläkohtaiset perustelut, joissa todetaan mm. seuraavaa: *”Pykälän uudessa 2 momentissa säädettäisiin lupaviranomaisen toimivallasta antaa suostumus poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Vähäisellä poikkeamisella tarkoitetaan tässä esimerkiksi ottamisalueen rajan siirtämistä muutamalla metrillä tai luiskakaltevuuksien vähäistä muutosta tai muuta ottamisen ehtojen vähäistä muutosta. Ottamissyvyyden osalta muutos tuskin koskaan voi olla vähäinen, ei varsinkaan pohjavesialueella. Kun muutoksella ei olisi vaikutuksia muiden oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen, lupaviranomainen voisi 13 §:n nojalla harkita kuulemisen tarpeellisuutta.”*

Viitaten edellä olevaan otto- ja louhinta-alueen laajentaminen osayleiskaavaan merkitylle liikennealueelle (L) edellyttää lainvoimaisen yhteisluvan muuttamista myös ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 29 §:n nojalla. Varsinaisen ottoalueen pinta-alan laajentamista noin 10 %:lla luvassa määrätystä voidaan pitää tässä tapauksessa ympäristönsuojelulain 29.1 §:n tarkoittamana toiminnan olennaisena muutoksena, kun otetaan huomioon louhintatoiminnan luonne sekä suunniteltu laajennuksen sijoittuminen. Maa-ainesten ottamistoiminnassa varsinaisen ottoalueen laajentaminen lisää toiminnan päästöjä ja vaikutuksia (mm. melu, tärinä, pöly) ja niitä voidaan pitää tämän suuruisen laajennuksen kohdalla merkittävinä. Lisäksi vaikutukset kohdistuisivat laajennuksen sijoittumisen vuoksi etenkin kaakon suunnalla olevalle alle 500 metrin etäisyydellä olevalle asutukselle, jota asutusta ottoalueen raja lähenisi merkittävästi.

Toiminnan laajentamisen vaikutukset asianosaisten oikeuteen ja etuun olisivat toiminnan päästöjen ja niiden vaikutusten näkökulmasta tässä tapauksessa ilmeisiä. Asianosaisten on lainvoimaisen yhteislupapäätöksen (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 19.4.2022 § 46) perusteella oikeus olettaa, että lupapäätöksen mukaisesti toimitaan ja, että luvan muuttamista haetaan tarvittaessa oikeassa lupamenettelyssä, joka turvaa riittävän laajat osallistumismahdollisuudet ympäristöä koskevaan päätöksentekoon. Tässä tapauksessa otto- ja louhinta-alueen laajentamisen hakemus oikeassa maa-aineslain 4 §:n ja ympäristönsuojelulain 29 §:n nojalla tehtävässä lupamenettelyssä edellyttäisi lupahakemuksesta kuulemista ja tiedottamista ja lausuntojen pyytämistä sekä lupamenettelyssä saatavien lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden huomioon ottamista siten kuin ympäristönsuojelulaissa ja maa-aineslaissa säädetään.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle ympäristönsuojelulain ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013 vp) 29 §:n pykäläkohtaisissa perusteluissa todetaan muun muassa, että pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan ympäristönsuojelulain 28 §:n 3 momenttia. Tuolloin voimassa olleen ympäristönsuojelulain (86/2000, kumottu) esitöissä (Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi HE 84/1999 vp) 28.3 §:n pykäläkohtaisissa perusteluissa todetaan muun muassa seuraavia asioita, jotka tukevat tulkintaa siitä, että ottoalueen laajennus on tässä tapauksessa ympäristönsuojelulain 29.1 §:n tarkoittama toiminnan olennainen muutos: *”Lupa olisi tarpeen, jos toiminnan päästöt lisääntyisivät toiminnan muutoksen vuoksi tai toimintaa muutettaisiin muutoin olennaisesti. Päästöjen lisääntymisellä tarkoitettaisiin myös tilanteita, joissa eri aineiden suhteellinen osuus muuttuisi. Toiminnan muuna olennaisena muutoksena pidettäisiin toiminnan laajentamista, tuotannon muutosta, raaka-aineiden tai polttoaineiden muuttumista. Lupaa ei kuitenkaan tarvittaisi, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa muutoksen vuoksi ole tarpeen muuttaa. Eri perusteiden tulisi täyttyä samanaikaisesti, jotta muutokseen ei tarvittaisi lupaa.”*

Lisäksi yhteisluvan (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 19.4.2022 § 46) lupamääräyksen 1 yhdeksi perusteeksi on lupaan kirjattu ympäristönsuojelulain 12 §. Tämän vuoksi olisi luvan muuttamista koskevassa lupamenettelyssä muun ohella harkittava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

Viitaten edellä olevaan haettua otto- ja louhinta-alueen laajennusta luvassa määrättyyn nähden (Destia oy:n 27.11.2024 pyytämä muutos lupamääräykseen 1) ei voida pitää maa-aineslain 16.2 §:n tarkoittamalla tavalla vähäisenä muutoksena. Kyseinen otto- ja louhinta-alueen laajentaminen edellyttäisi siten hakemaan maa-aineslain 4 §:n perusteella uutta maa-aineslupaa ja ympäristölupaan muutosta ympäristönsuojelulain 29 §:n nojalla. Tämän vuoksi maa-aineslain 16.2 §:n mukainen hakemus on jätetty tutkimatta ja toiminnanharjoittajaa on neuvottu halutessaan hakemaan uutta yhteislupapäätöstä. Hakemus olisi käsiteltävä ja ratkaistava siinä tapauksessa maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n tarkoittamassa yhteiskäsittelyssä, koska ei olisi erityistä syytä käsitellä ja ratkaista maa-aineslain 4 §:ään perustuvaa hakemusta ja ympäristönsuojelulain 29 §:ään perustuvaa hakemusta tällaisessa tilanteessa erikseen.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Asian käsittelystä peritään Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 10.11.2020 § 130 hyväksymän maa-ainestaksan 2.3 §:n perusteella **400 euroa** maksun määräytyessä seuraavasti: *Poikkeaminen lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai lupamääräyksistä maa-aineslain 16 § 2 mom. perusteella poikkeamista kohti 400 euroa.* Taksan 2.7 §:n mukaan *jos lupahakemus hylätään, peritään tämän taksan mukaisesta maksusta 60 % kuitenkin vähintään 500 euroa.*

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014, YSL) §:t: 1, 2, 5-8, 9-12, 14-17, 20, 27, 29, 34, 39-44, 47 a, 48-49, 52, 62, 83, 85, 89, 96, 190-191, 199, 205;

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014, YSA) §:t: 2-4, 11-15;

Maa-ainelaki (555/1981, MAL) §:t 1, 1a, 3, 4, 4 a, 5, 5a, 6-7, 10-13, 13a, 16, 19-21, 23, 23a, 23b;

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) §:t, 1-4, 6-9;

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010);

Maa-ainestaksa (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 10.11.2020 § 130);

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintasääntö (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 19.9.2023 § 109);

Tuusulan kunnan hallintosääntö (Tuusulan kunnanvaltuusto 9.12.2024 § 126).

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA TIEDOTTAMINEN

Päätösote / Destia oy (postitse ja sähköpostitse)

Asiaote / Uudenmaan ELY-keskus, kirjaamo
Tuusulan kunnanhallitus

Päätöskuulutus on nähtävillä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ja Tuusulan kunnan sähköisillä ilmoitustauluilla 24.3.2025-30.4.2025.

Päätös valitusosoituksineen pidetään nähtävillä 24.3.2025-30.4.2025 välisenä aikana Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin päätösasiasta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen valituspäivä on 30.4.2025.